

Titel van deze les: **De piloot, dat ben jij!**

Uitdaging: Zelfstandig werken

Denkwolk onderwerp: Zelfstandig werken blz. 22

Vakgebied(en): Psycho-educatie, drama

Doelgroep (OB/MB/BB): MB/BB

Maker: Marloes Fernández-Straaten

Doel: Welke vaardigheid of welk inzicht leren kinderen?

De kinderen leren een manier om beter zelfstandig te kunnen werken, die ze in principe bij iedere taak kunnen gebruiken. Ze krijgen hiermee beter inzicht in hun eigen manier van (zelfstandig) werken, en kunnen zelf signaleren waar de knelpunten liggen. Hier kan vervolgens aan gewerkt worden.

Benodigheden:

- Tafel met laatje en stoel
- Etui en papieren op tafel, evt. speelgoed/mooi blaadje o.i.d.
- Schilderstape
- Lege dozen
- Lege jerrycan o.i.d.
- Bord/flipover

Vorbereiding leerkracht:

Zet de tafel met stoel vooraan, en maak met schilderstape een vliegtuig vorm (tafel en stoel zijn de cockpit). Zet de lege jerrycan buiten het vliegtuig naast de cockpit. Het bord/de flipover moet voor het vliegtuig staan, duidelijk zichtbaar. Hier staat de eerste opdracht op weergegeven (vliegtuig, start en twee eilandjes, tekeningetje plant (=medicijn) bij

eerste eilandje, tekeningetje mannetje met slang bij tweede eilandje).

Beschrijving activiteiten:

Inleiding:

Kies een piloot, en een patiënt. De rest van de leerlingen zit rondom het vliegtuig.

Inleidend verhaal:

Je werkt voor de flying doctors. Je zit in je eigen vliegtuig, jij bent de piloot en alleen jij kan het vliegtuig besturen. Je hebt van de verkeerstoren de volgende opdracht gekregen (deze opdracht staat weergegeven op het bord): "Je vliegt eerst naar het eerste eilandje. Daar groeit een plantje waarvan een medicijn gemaakt kan worden als antigif voor een slangenbeet. Dit plantje moet je zoeken, vermalen en mengen met water en tot slot door een zeef doen zodat de plantenresten eruit gefilterd zijn. Dit zuig je op met een injectiespuit en moet je meenemen naar het tweede eilandje. Op het tweede eilandje is namelijk iemand die gebeten is door een slang. Je moet hem het antigif inspuiten en mee terug nemen in je vliegtuig, zodat hij ter controle kan overnachten in het ziekenhuis."

Je moet dus gaan vliegen, en je moet een aantal opdrachten uitvoeren. Voordat je gaat vliegen, moet je eerst controleren of alles in orde is om te kunnen vertrekken, of je alles hebt om de opdrachten uit te kunnen voeren en om je einddoel te kunnen behalen. Je moet de juiste bagage bij je hebben en genoeg brandstof. Als je gaat vliegen, moet je altijd goed op de vogels letten. Voor je start, kijk je even naar de lucht of er niet teveel zijn. En onderweg moet je er soms even een paar ontwijken.

Kern:

Laat de kinderen zoveel mogelijk zelf nadenken over de opdracht, en laat ze één voor één dingen noemen die ze te binnen schieten. Zorg dat aan het eind alle onderdelen aan bod gekomen zijn:

- Heb ik de opdracht begrepen (zie bord)?
- Is er genoeg brandstof (check jerrycan)?
- Is de cockpit opgeruimd en overzichtelijk (ruim tafeltje op)?

- Bagage, wat is er allemaal nodig? Laat ze voor elk onderdeel vertellen waar je het kan vinden en vervolgens een doos in het vliegtuig zetten (injectienaald, staafmixer, zeef, flesje water, ehbo doos brancard etc.). Let op: geen overbodige bagage. Zie ik vogels, kan ik er omheen navigeren? Of zijn er misschien een paar die ik op een diervriendelijke manier even een beetje aan de kant moet jagen? Vogels zijn mooie dieren, we gaan niet agressief doen. Ze mogen natuurlijk gewoon vliegen. Hierover laten meer.
- Pilot, kan je nu vertrekken? GO! Wanneer ze iets vergeten zijn moeten ze terug vliegen, kost tijd, kans op overleving van de patiënt wordt dan kleiner...
- Als de leerlingen wat energie kwijt moeten, of even toe zijn aan beweging, kan je ze even allemaal door de zaal laten "vliegen". Daarna weer rustig gaan zitten.

Tweede onderdeel TRANSFER:

Nu gaan we het nog een keer doen, maar dan een beetje anders. Stel je allemaal voor dat jij de piloot bent (er zit niemand op de stoel, maar in gedachten zitten de leerlingen er zelf). Je zit in de klas en je hebt zojuist een opdracht gekregen die je zelfstandig moet doen. Dat komt wel vaker voor. De opdracht krijg je meestal van de verkeerstoren (de juf/meester) of hij staat in je boek, of in je planning (in de vorige oefening op het bord).

In de vorige oefening had je brandstof nodig om te kunnen vliegen. Nu is dat je inzet. Hoe beter je je best doet, hoe meer brandstof je hebt. Als je helemaal niet je best zou doen, heb je geen brandstof.

De cockpit is je werkplek. Doe je ogen eens dicht en bedenk hoe jouw werkplek of jouw tafeltje er meestal uitziet: Is het rommelig of is het netjes? Als het rommelig is, ruim het dan in gedachten even op. Doe je ogen maar weer open.

Je bagage, dat zijn alle dingen die je nodig hebt om een opdracht uit te kunnen voeren. Kunnen jullie een paar voorbeelden noemen? Laat ze voorbeelden noemen, en ook vertellen waar ze het kunnen vinden (etui - in mijn laatje, rekenboek - in de kast achter in de klas, atlas - voor in de klas, kast linksonder, etc.). Denk erom, geen overbodige bagage

(speelgoed, kneedgum, mooi herfstblaadje, leg het even uit het zicht, bijvoorbeeld in je laatje).

Denk goed na of je alles hebt om te kunnen vertrekken. Soms moet je tijdens het werken nog even iets gaan halen als dat nodig is. Dan maak je even een tussenlanding. Doe dat niet te vaak.

De verkeersleider is in dit geval de juf of meester. Die heeft je een opdracht gegeven, die je gehoord hebt of misschien terug kan vinden op je planning of in je boek. Zorg dus dat je goed luistert als de opdracht uitgelegd wordt. Zorg dat je de opdracht goed leest. Wees er zeker van dat je de opdracht goed begrepen hebt, voordat je gaat werken. Als dat niet zo is, mag je soms even overleggen met een andere piloot (dus een klasgenoot). Je kan hem even oproepen en om hulp vragen, als dat nodig is. Doe dit niet te vaak, anders kan hij of zij ook niet rustig vliegen. Als je hier niet uitkomt, dan kun je als dat mag op dat moment, de verkeersleider (juf/meester) om hulp vragen. Die moet natuurlijk wel het luchtruim goed in de gaten kunnen houden en dat is een pittige baan, dus niet heel vaak storen...

Dan de vogels. Vogels zijn mooie dieren, maar je kunt er bij het vliegen soms last van hebben. Sommige kwetteren heel hard, en soms vliegen ze zo dichtbij dat ze bijna in de motor komen. Als je zelf aan een opdracht moet werken, zijn er soms ook dingen waar je last van hebt. Bijvoorbeeld lawaai van buiten of geluiden in de klas. Als je daar vaak last van hebt, is dat geluid een soort kwetterende vogel. Wat zou je kunnen doen om dit op een diervriendelijke manier te verhelpen (denk aan koptelefoon opzetten, vriendelijk vragen of je klasgenoten iets zachter kunnen doen, als het kan op een rustige plek gaan zitten, etc.)? Soms zit er een kwetterende vogel in je hoofd. Die zegt dan tegen je: "Ik kan het niet, ik kan het niet, ik kan het niet!" Of: "Dit is saaaaaaai!" Of: "Het is veel te moeilijk!" Laat de kinderen ander voorbeelden noemen van hinderende "vogels". Probeer tijdens het werken om je voor deze vogels af te sluiten of er omheen te navigeren.

Dan: Kan je vertrekken? Waar moet je aan denken als je zelfstandig gaat werken?

Nog één keer de checklist doornemen:

1. Heb ik de opdracht goed begrepen? Goed luisteren, goed lezen, goed kijken. Eventueel overleg met andere piloten, of overleg met verkeerstoren.
2. Zorg dat je brandstof hebt, oftewel: doe je best!
3. Rommel in de cockpit? Eerst even opruimen.
4. Bagage: wat heb ik nodig en waar kan ik het vinden? Overbodige bagage even weg.
5. Zie ik nu vogels? Kan ik me ervoor afsluiten of iets doen zodat ik er geen last van heb?
6. Kan ik vertrekken? Begin met de opdracht, GO!

Slot:

Deze oefening kan je gebruiken als je moeite hebt met zelfstandig werken. Neem in je hoofd even de stappen door als je aan een opdracht begint. Of maak de checklist voor jezelf op papier. Misschien wordt het zo duidelijker waar je precies vastloopt.

Vraag jezelf af: Is dat in het begin; luister ik dan wel goed naar de opdracht, kijk ik op de planning, lees ik het goed door? Doe ik goed mijn best of is er iets waardoor ik niet zoveel brandstof heb? Heb ik moeite met opruimen, word ik snel afgeleid door dingetjes op mijn tafel? Weet ik wat ik nodig heb om aan de opdracht te beginnen en weet ik waar ik het kan vinden? Wat zijn voor mij storende vogels en wat zeggen ze? Zijn het geluiden van buiten? Doe ik het zelf? Wat zou ik daar aan kunnen doen? Heb ik misschien ergens hulp bij nodig? Praat er dan een keer over met de juf, meester, of met je ouders.

Onthoud één ding: JIJ bent de piloot, en alleen JIJ kan het vliegtuig besturen!